



Noter fra møde i interessentarbejdsgruppen fredag den 21. juni kl 13.00-15.30

Deltagere fra den nationale arbejdsgruppe for interessenter

Birgitte Sidenius Bjerg Lamp (BS), Danmarks Nationalparker
Flemming Torp (FT), Friluftsrådet
Ghita Zangger Madsen (GZ), DOSO
Hans E. Nielsen (HN), Danmarks Sportsfiskerforbund
Hans Jørgen Skydt Andersen (HJ), De Unge Biodiversitetsambassadører
Helle Sloth (HS), Den Danske Dyrlegeforening
Lars Bruun (LB), Dansk Ride Forbund
Lone Andersen, (LA), Landbrug & Fødevarer
Luise Ekberg (LE), Dansk Ornitologisk Forening
Nina Hoffmann (NH), Dansk Orienterings-Forbund
Rune Engelbrecht Larsen (REL), Danmarks Naturfredningsforening

Afbud/deltog ikke

Klaus Bach, Danmarks Cykle Union
Casper Lindemann, Danmarks Idrætsforbund
Kirsten Skovsby, Danmarks Jægerforbund
Maria Reumert Gjerding, Danmarks Naturfredningsforening
Thomas Larsen Schmidt, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger
Jørgen Hindse, Dansk Kennel Klub
Marie-Louise Bretner, Dansk Skovforening
Jan Fischer Rasmussen, Det Grønne Kontaktudvalg
Michael Carlsen, Dyrenes Beskyttelse
Louise Roum, Spejderne
Anne-Kristine Sverdrup, WWF Verdensnaturfonden
Karsten Thomsen, Verdens Skove

Fra Naturstyrelsen (NST) deltog vicedirektør Signe Nepper Larsen (SNL), kontorchef Mads Jensen (MJ), seniorkonsulent Thomas Borup Svendsen (TBS) og specialkonsulent Peter Hahn (PH).

Mødet blev afholdt virtuelt over Skype.

Om noterne

Noterne er NST's egen opsummering af drøftelserne på mødet og ikke et egentligt referat.

Dagsorden

1	Velkomst
2	Orientering om status for de 15 naturnationalparker – herunder nedsættelse af bestyrelser
3	Orientering om inspiration indhentet ifm. NST's ekskursioner til lignende projekter i England, Holland og Tyskland i 2023
4	Orientering om monitorering, tværgående projekter og kommunikation
5	Orientering om proces fremadrettet - herunder drøftelse af mødeform og tidspunkt
6	Opsummering og afrunding
7	Evt.

Ad. 1. og 2. Velkomst og orientering om de 15 naturnationalparker – herunder nedsættelse af bestyrelser

SNL bød velkommen og glædede sig over igen at kunne samle interessentarbejdsgruppen. Det var første gang gruppen var indkaldt af NST efter udskrivelsen af Folketingsvalget i 2022. NST har, i den mellemliggende periode, arbejdet internt med naturnationalparker, og der var derfor en del emner på dagsorden som arbejdsgruppen skulle orienteres om.

MJ orienterede om, at det tidligere i 2024 blev politisk afklaret, hvordan der skulle etableres bestyrelser for hver naturnationalpark, jf. regeringsgrundlaget. Siden da er der udpeget formænd og bestyrelsesmedlemmer for hver af de 15 bestyrelser, og de første møder i bestyrelserne er afholdt eller kalendersat.

Ad. 3. Orientering om inspiration indhentet ifm. NST's ekskursioner til lignende projekter i England, Nederlandene og Tyskland i 2023

MJ orienterede om tre udlandsture, som et antal af NST's medarbejdere, der arbejder med naturnationalparker, deltog i i 2023. Udlandsturene havde til formål at søge inspiration og samle erfaringer fra en række rewilding-projekter og ikke mindst som organisation at få en fælles referenceramme. De tre ture omfattede besøg til England (Wild Purbeck, New Forest og Knepp), Nederlandene (Oostvaardersplassen, Kraansvlak, Parnassia og Maashorst) og Tyskland (Hutewald Reiherbachtal, Oranienbaumer Heide og Döberitzer Heide). Interessante budskaber var, at formidling af nøglearter er vigtig og at det ofte er lettere for lægmand at forholde sig til nøglearter fremfor landskaber og specielle naturtyper. Alle de besøgte steder anvendte en open-ended forvaltning som målsætning/ønske, men benyttede samtidig håndholdt naturforvaltning i et eller andet omfang – afbrænding, rydning, udpining, frahegning.

HJ spurgte ind til, hvorvidt de besøgte lande øremærkede deres dyr. Hertil svarede MJ, at på nær Oostvaardersplassen, som på grund af projektets alder har en særlig aftale omkring øremærkning, opererer alle med øremærkning. På spørgsmålet om øremærkning bemærkede REL, at der ikke er krav om øremærkning af de bornholmske bisoner og at det derfor må være forbundet med betydeligt færre ressourcer at indføre bison fremfor kvæg i naturnationalparker andre steder i landet. MJ gjorde opmærksom på, at der pt. ikke er planer om at anvende bison andre steder end der, hvor de i forvejen findes på NST's arealer, dvs. i Naturnationalpark Almindingen.

NH, BS GZ spurgte ind til problemer mellem mange besøgende, deres aktiviteter og adgangsforhold smat beskyttelse af eksempelvis jordrugende fugle. Eksempelvis har New Forest med et areal på 50.000 ha 13,5 mio. besøgende om året. MJ svarede, at nogle områder var helt åbne for publikum, mens at de fleste områder havde mere adgangsbegrænsning end det vi kender fra de arealer Naturstyrelsen forvalter. F.eks. var projekterne på tidligere militære arealer lukket for offentlig adgang. Problemer med hunde i forhold til græssende dyr eller jordrugende fugle var ikke noget, der blev berørt meget på turene.

FT anbefalede, at slides fra mødet formidles til bestyrelserne? Særligt slide om proces, som viser, at det tager tid. Det er vigtigt at få folk med. REL kommenterede hertil, at resultater fra de nationale meningsundersøgelser viser at der med mellem 71% og 75% opbakning, så er befolkningen med.

Ad. 4. Orientering om monitoring, tværgående projekter og kommunikation

MJ, TBS og PH orienterede om de tværgående projekter og monitoring af hhv. biodiversitet, friluftsliv og fortidsminder. Links til rapporter om monitoring af friluftsliv sendes til arbejdsgruppen.

Til præsentationen af tilsyn med dyr i nationalparkerne spurgte LE til, om NST har overvejet, hvad der gøres i de områder, som er lukket for offentligheden, og hvor der er følsomme ynglefugle fx ved fiskeørnene i Gribskov? De vil ikke kunne tåle at nogen dagligt går ind. MJ svarede, at det vil være forventeligt, at en del af dyrene søger derhen, hvor der er stille, men at NST ikke specifikt har tænkt i de scenarier, hvor dyrene placerer sig tæt op af eksempelvis en ørnerede, men opfatter det heller ikke som særligt sandsynligt, at dyrene vil stå der permanent.

LB roste den direkte og gode dialog rytterorganisationen havde med Naturstyrelsen om folderen til tryghedsindsatsen, men anførte at de ikke dermed bakkede op om anbefaling af færdsel blandt store græssende dyr. MJ anførte, at tryghedsindsatsen skulle ses som et tilbud til bl.a. rytterorganisationerne om et samarbejde om forbedret kommunikation til de brugere, der selv valgte at færdes i indhegningerne.

LA bemærkede, at der har været en del konflikt omkring nationalparkerne og roste den grundige kommunikation fra NST.

LB og NH opfordrede til, at alle aktiviteter i skovene bliver registreret og offentliggjort. Særligt større orienteringsløb har været udfordret. TBS svarer hertil, at der er et nyt og forbedret bookingsystem på vej.

5. Orientering om proces fremadrettet - herunder drøftelse af mødeform og tidspunkt

Der var generel opbakning blandt deltagerne til at fortsætte med møder i den nationale arbejdsgruppe for interessenter. Arbejdsgruppen anbefalede, at næste møde bliver lagt hen på efteråret, når bestyrelserne har haft lejlighed til at mødes et par gange. TBS opfordrede arbejdsgruppen til at indsende emner, som kan tages op på kommende møder.

BS spurgte ind til, om der var yderligere initiativer på tegnebrættet vedr. borgerinddragelse. TBS svarede, at det fortrinsvis ville ske i bestyrelsesregi.

6. Opsummering og afrunding

SNL takkede for et godt møde.